

Fördjupning: Dövresiliens

13 oktober 2023

Stockholms Dövas Förening tillsammans med Dövas Kulturarv och Allmänna arvsfonden har producerat åtta informationsfilmer med dövtermer. Filmerna kan ses med svensk undertext. Dövresiliens är den fjärde av de åtta dövtermerna.

Finlandssvenska teckenspråket - ett hotat språk

13 oktober 2023

Foto: Finlands Dövas Förbund / Kuurojen Liitto

Sedan det finlandssvenska teckenspråket klassificerades som ett hotat språk enligt Unescos kriterier 2013 har språket ökat i synlighet. Som ett av flera projekt för att återuppliva språket har Finlands Dövas Förbund inrättat en temasida som det finlandssvenska teckenspråket på förbundets webbsida.

Under de senaste tio åren har flera projekt genomförts för att uppmärksamma språket som är unikt i sitt slag. Det finns ett behov att samla information om språkets nuvarande status, vilket Finlands Dövas Förbund nu gjort på deras nya temasida. På temasidan finns grundläggande information och aktuella uppdateringar om det finlandssvenska teckenspråket och samlad information om olika projekt som syftar till att stärka det finlandssvenska teckenspråket. Dessutom finns information om de organisationer och individer som aktivt arbetar för att bevara det, samt tillgängligt teckenspråksmaterial. Sidan innehåller också information om utredningar och lagstiftning som säkerställer att det finlandssvenska teckenspråket är tillgängligt för alla som behöver det.

Ett av de fakta som finns på temasidan om det finlandssvenska teckenspråket är att språket har en egen språkplan. Det finns en medvetenhet om att det kan uppstå missförstånd när personer som använder finlandssvenskt teckenspråk

interagerar med personer som använder finskt teckenspråk.

För att främja språkets överlevnad och utveckling har olika mål fastställts på kort och lång sikt. Bland annat är målen att stärka medvetenheten om det svenska finlandssvenska teckenspråket, att öka antalet språkanvändare och att säkerställa att det finns kompetenta instruktörer som kan undervisa i språket. Ett mål är därför också att öka användningen av språket i olika sammanhang, inklusive på myndigheters webbplatser.

Finlands Dövas Förbund menar att det finlandssvenska teckenspråket är en viktig kulturell resurs som förtjänar att uppmärksammas och skyddas. Temasidan är därför ett steg framåt för att säkerställa dess överlevnad och främja dess användning. Genom att öka medvetenheten och tillgängligheten av information om språket kan fler bidra till dess långsiktiga bevarande.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Argentinas första digitala teckenspråksordbok

13 oktober 2023

Foto: Adobe stock

I Argentina har det hittills inte funnits någon uppdatering kring det Argentinska teckenspråket och dess ordförråd. Därför har forskare från Mendoza, i samarbete med döva teckenspråksanvändare, utvecklat landets första digitala teckenspråksordbok.

Projektet kom till redan 2007 på grund av att de gamla ordböckerna som funnits i dövskolorna enbart bestod av ordlistor med ritade tecken bredvid eller av några digitala tecken. Projektets syfte var därför att i första hand täcka Argentinas dövskolors behov men även att täcka samhällets behov. Ordboken främjar förståelse för och inkludering av argentinskt teckenspråk samt eliminerar

pedagogiska fördomar som prioriterat talat språk.

Projektet avslutades 2022 och finansierades mellan 2011–2022 av Secretariat of International Research and Postgraduate Studies vid National University of Cuyo. Denna digitala teckenspråksordbok utvecklades av ett 20-tal personer. Bland dem fanns döva i Mendoza, lärare, studenter, tolkar och pedagoger från National University of Cuyo.

Ordboken innehåller bilder och videos som visar tecknet för varje ord samt tecknets definitioner på teckenspråk. Ordboken finns gratis att se på nätet. Publiceringen av ordboken är ett viktigt steg mot ett erkännande av det argentinska teckenspråket samt för att främja kommunikation och inkludering för döva personer i Argentina. Dessutom kommer ordboken att kunna bevara det språkliga arvet från dövsamhället.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Dövt par förvisade från sin by

13 oktober 2023

Foto: Pexels

Ett dövt par i Indien som gift sig och fött ett barn har blivit förvisade från sin by på grund av socialt tryck och kastfördomar. Paret, Savithramma och Manikanta, träffades och förälskade sig under sin tid på en dövskola i Challakere och gifte sig 2021 trots motstånd från sina familjer på grund av deras olika kasttillhörigheter.

När de precis gift sig åkte Savithramma och Manikanta till Savithrammas föräldrar i en by i N Devarahalli. Byns ledare krävde då en bot på 30 000 rupier (ungefär 4000 svenska kronor) från hennes föräldrar för att de tillåtit dem komma. Savithramma och Manikanta återvände till Bengaluru.

I augusti i år födde paret en son och Savithrammas föräldrar tog hand om henne

och bebisen. Senare återvände paret till byn, men byns ledare ansåg att familjen hade brutit mot byns traditioner. Föräldrarna skulle straffas med en permanent bojkott från byn om de inte förvisade dottern och hennes familj från byn. Paret tvingades söka skydd på dövskolan i Challakere, som hjälpte Savithramma och sonen till ett kvinnocenter.

Lokala myndigheter har lovat att stödja paret och sociala aktivister kräver åtgärder mot ledarna i byn. De överväger även att polisanmäla händelsen och genomföra en informationskampanj i byn.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

NKJT har nyligen beviljats projektbidrag från JÄMY

13 oktober 2023

NKJT har nyligen beviljats extra ekonomiskt stöd från JÄMY, Jämställdhetsmyndigheten, för sitt arbete med kvinnor och icke-binära i socioekonomiskt utsatta situationer, inklusive de som upplever ekonomiskt våld. NKJT:s verksamhetsledare Mia Modig har bjudits till Teckenrapports studio där hon berättar om stödet.

Mia berättar att stödet ska användas dels för att stötta de ekonomiskt våldsdrabbade personerna, dels för att stötta kommunerna i sitt arbete att bryta mönstret och förhindra att detta sker. NKJT har börjat kartlägga hur situationen ser ut idag, var problemen finns. Bidraget ska också användas för att fortbilda personal och volontärer i NKJT:s verksamhet, så att de på bästa sätt kan hantera, ta emot och stötta ekonomiskt våldsdrabbade personer.

Ekonomiskt våld kan yttra sig på olika sätt, det kan vara att min partner kontrollerar mina pengar, att jag inte får några pengar på mitt konto utan allt kommer till min partner. Det kan också vara att jag ombeds skriva under olika lån

som jag sedan skuldsätts för när de inte blir avbetalda.

Kartläggningen görs i samarbete med 40 kommuner, med deras avdelningar för budget- och skuldrådgivning eller ekonomiskt bistånd eller försörjning. Utöver dessa samarbeten görs också djupintervjuer med utsatta personer som är döva, hörselskadade eller dövblinda, där de får berätta om sina upplevelser och om vilket stöd de fått.

Redan nu innan kartläggningen är klar ser NKJT att såväl personer med hög utbildning som låg utbildning eller nyanlända personer utan kunskap om samhällets system drabbas av ekonomiskt våld.

Kartläggningen beräknas bli klar i december och då publicerar NKJT en rapport som kan användas både inom NKJT och ute hos myndigheterna och bidragsgivarna. Ett annat syfte med rapporten är också att sprida kunskap och utbildning till dövsamhället, att detta är något som sker här och nu.

Kontakta NKJT för mer information eller om du är intresserad av att delta i kartläggningen eller om du utsatts för kvinnovåld. Kontaktuppgifter finns på deras hemsida www.nkjt.se.

Maria Norberg

nyhet@teckenbro.com

IK Hephata stora vinnare vid lag-SM i bowling i Malmö

13 oktober 2023

Foto: Adobe stock

Under helgen den 7-8 oktober 2023 hölls Lag-SM i bowling för döva i Malmö. Sex damlag och sex herrlag deltog i mästerskapet. När tävlingen avslutats stod IK Hephata som de stora segrarna då gulderna erövrades av både damlaget och herrlaget.

Mästerskapet genomfördes med spelformatet Bakers. Det innebär att alla lag spelade mot varandra två gånger under de två dagarna. Resultaten från de två omgångarna räknades ihop till ett slutgiltigt resultat.

IK Hephata:s damlag, som bestod av Mairi Shadabi, Irene Rydén och Liva Vaivade startade den första dagen bra. De vann alla sina matcher. Trollhättans DIK låg då tvåa med fyra segrar medan IK Scania låg på tredje plats. På den andra dagen vann IK Hephata tre matcher av fem. Trollhättans DIK vann återigen fyra matcher av fem. När alla matcher var spelade hade de två lagen lika många segrar men eftersom IK Hephata hade bättre differens så vann de guld och Trollhättans DIK fick ta emot silvermedaljen. Bronset gick till IK Scania.

Bland herrlagen var det jämnt i toppen under första dagen. IK Hephata, som bestod av Anders Nordell, Szczepan Drapsa och Ruslanas Minkevicius, vann fyra matcher och spelade en oavgjord match. Jönköpings DIK låg tvåa med fyra segrar och DSK Dalir låg trea. Den andra dagen förlorade IK Hephata mot Jönköping som i sin tur förlorade mot DSK Dalir medan IK Hephata vann över Trollhättans DIK. Det resulterade i IK Hephata vann guld, Jönköpings DIK silver och DSK Dalir brons. Det skilde endast två poäng mellan ettan och trean.

Nästa bowlingtävling blir det individuella SM som sker den 20-21 april 2024 i Stockholm.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

11-åriga döva Limerick världsmästare i kickboxning

13 oktober 2023

Foto: Adobe stock

Engelska Limerick Goodwin är sexfaldig världsmästare i kickboxning. Tränaren Kris Crump spår en bra framtid för Limerick.

Under träning och tävling använder Limerick och hennes lillasyster Lilly-Anne, som också är döv, tekniska hjälpmedel. Tränaren Kris använder mikrofon som de kan höra via deras hörapparater. Han anser att hjälpmedlet har gett Limerick möjlighet att tävla på samma villkor som andra idrottare och behöver inte enbart vara med vid tävlingar för funktionshindrade.

Sedan Limerick började använda sina hjälpmedel har hon vunnit flera tävlingar och är för närvarande sexfaldig världsmästare inom World Kickboxing Organization. Hon har även blivit utsedd till Årets unga döva idrottspersonlighet tidigare i år.

Limericks dröm är att nå olympisk nivå och fungera som en inspirationskälla för andra personer med funktionsnedsättningar.

Jade Osbeck

nyhet@teckenbro.com

En dövägd pizzeria i Pakistan ökar sin popularitet

13 oktober 2023

Foto: Adobe stock

I Karachi, Pakistan, har två döva bröder öppnat en liten pizzeria, The Hot's and Spicy Pizza, och deras anställda är också döva. Pizzerian har ökat i popularitet sen öppnandet i maj.

Bröderna Noman och Yasir Muhammad säger att en anledning till att de äger pizzerian är deras tidigare dåliga erfarenheter av arbetssituationer. På deras gamla arbetsplatser blev de inte erbjudna full lön och samtidigt fick de jobba mycket övertid. En annan anledning är deras passion för mat. De har utforskat olika platser och upplevt deras smaker för att hitta goda maträtter.

Pizzerian erbjuder olika pizzor som till exempel Tikka, Fajita och Pepperoni men även vegetarisk. Bröderna säger att kunderna inte besöker pizzerian på grund av

medkänsla för de döva som jobbar där utan för smakerna och maträtterna som pizzerian erbjuder. En kund som precis har ätit rätten "Matka Fries" som består av pommes frites i en liten lerkruka med Masala krydda strödda över tillsammans med ketchup och majonnäs, säger att rätterna på pizzerian är väldigt goda och dessutom är det väldigt bra priser på dessa rätter.

Yasir säger att genom bildandet av pizzerian kan de skicka ett positivt budskap till allmänheten - att döva kan jobba lika bra som hörande. Han minns ett tillfälle då en person var tveksam till att de verkligen kunde laga goda pizzor eftersom alla som jobbade där var döva. Då föreslog han att personen skulle testa en pizza och sedan säga sin åsikt. Personen beställde då en liten pizza men blev så imponerad av smaken att han köpte en stor pizza. Numera är han en stamkund.

Noman berättar att det känns bra att ha döva anställda eftersom kommunikationen flyter på bra. Dessutom vet de alla hur tuff arbetsmarknaden är för döva kring löner samt brist på samhörighet.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

#pizzeria #pakistan #dövägd #pizza #bröder

USA och Ukraina vinnare VM i fotboll för döva

13 oktober 2023

Foto: Malaysian Deaf Sports Association

Den 23 september till 7 oktober genomfördes det fjärde VM i fotboll för döva i Malaysia. Totalt deltog 19 herrlag och 5 damlag i mästerskapet.

På damsidan spelade alla lag mot varandra innan de kom till slutspel. USA vann samtliga matcher både i grundspelet och slutspelet och fick därmed VM-guld. I semifinalen vann USA över England med 10-1 medan Turkiet vann mot Polen med

2-1. I finalen spelade USA mot Turkiet där USA vann med 3-0. Totalt gjorde USA 36 mål på 6 matcher och släppte in endast 2 mål. Polen knep bronset efter att ha besegrat England med 7-0.

Herrarna spelarna först gruppspel som fördelades i fyra lag i varje grupp förutom en grupp som bestod av tre lag. I slutspelet spelades åttondedelsfinal, kvartsfinal, semifinal och sist final. Ukraina vann samtliga matcher förutom matchen mot Senegal som blev oavgjord. När det var dags för semifinal fick Ukraina återigen möta Senegal. Det blev återigen oavgjort, 1-1, efter fulltid. Matchen fick då avgöras genom straffläggning. Ukraina var snäppet vassare på straffarna och vann matchen med 7-6.

Senegal fick sedan ta emot bronset efter att ha vunnit med 2-1 mot Egypten, som förlorade sin semifinal mot Japan med 1-4.

Finalmatchen bestod av Ukraina och Japan och resultatet blev 2-1 till Ukraina som fick guld och därmed 4:e världsmästare i fotboll för döva.

Ordförande för Kenyas dövas fotbollsförbund, Stephen Waweru, säger nu att han hoppas på att få mycket sponsorer och stöd i landet för att kunna välkomna ett 5:e världsmästerskap i fotboll för döva i Kenya.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Indisk film teckenspråkstolkas

13 oktober 2023

Foto: Abhishek Agarwal Arts

Den indiska filmen "Tiger Nageswara Rao" släpps den 20 oktober på flera olika språk; telugu, hindi, tamil, kannada och malayalam indiskt teckenspråk.

Filmen utspelar sig i Indien och handlar om en okänd tjuvs liv i Indien, tjuven flyr

från en av de mest bevakade fängelsecellerna i centrala fängelset i Chennai.

Regissören Vamsee vill att alla ska känna till den här berättelsen och det var därför de har planerat att sprida det till olika språk där indiskt teckenspråk är ett av dem. Det kommer att finnas en person på skärmen som teckenspråkstolkar hela filmen. I en speciell gest lanserades trailern också på teckenspråk.

Ravi Teja som spelar huvudrollen är hedrad över att filmen kommer att släppas på teckenspråk. Ravi menar att det gör att alla kan se det engagemang och det arbete han lagt ner för att förbereda sin karaktär Tiger. Ravi hoppas att filmen översätts bra och att publiken uppskattar historien om Indiens största tjuv.

Jade Osbeck

nyhet@teckenbro.com